

Wet verhoogt kosten

Auteur(s):

Huygen, A.E.H.

Theeuwes, J.J.M.

Verbonden aan, respectievelijk, Universiteit Leiden en SEO, Universiteit van Amsterdam.

Verschenen in:

ESB, 84e jaargang, nr. 4194, pagina 189, 12 maart 1999

Rubriek:

Naschrift

Trefwoord(en):

elektriciteit

Dit artikel is een naschrift n.a.v.: J.J. Damsté en C.J.M. Kort, [Discussie: Plagstoot voor de netten misplaatst](#), *ESB*, 12 maart 1999, blz. 188-189.

Damsté en Kort betogen dat het door ons voorgestelde zonesysteem de concurrentie zou belemmeren. In ons systeem hangen de transportkosten samen met het feitelijk gebruik van de netten. Nu is het zonder meer waar dat transportkosten de concurrentie belemmeren. Ze kunnen de oorzaak zijn van het ontstaan van lokale markten met onderlinge prijsverschillen. Fruit kan hierdoor in Tiel anders geprijsd zijn dan in Amsterdam. Toch zouden we verbaasd zijn wanneer besloten werd om alle transportkosten van alle goederen op te tellen en om te slaan over alle kopers. De concurrentie zou hierdoor toenemen, omdat verkopers in Tiel geconfronteerd worden met dezelfde transportkosten als verkopers in Amsterdam, ongeacht de vestigingsplaats van de afnemers. Het aantal transporten en de transportkosten zouden echter eveneens fabelachtig toenemen, omdat er geen individuele prikkels meer zijn om het transport te beperken.

Prikkels voor kostenbeperking...

Wat we met ons artikel hebben willen aangeven is, dat individuele prikkels om de transportkosten te beperken ook in de elektriciteitssector belangrijk zijn. De efficiëntie wordt bevorderd wanneer marktpartijen zoveel mogelijk geconfronteerd worden met alle financiële gevolgen van hun beslissingen, inclusief de extra transportkosten. Lokale, in het algemeen milieuvriendelijke, productie profiteert omdat de transportkosten meestal laag zijn.

In de tariefstructuur van de wetgever, zoals deze ook wordt weergegeven door Damsté en Kort, worden de transportkosten omgeslagen over de afnemers. Wanneer producenten bijvoorbeeld een nieuwe locatie kiezen die forse extra transportkosten veroorzaakt, moeten alle afnemers daarvoor betalen. Prikkels om de transportkosten laag te houden, ontbreken.

...zijn te combineren met beurs...

Het probleem bij het ontwerpen van de tariefstructuur is dat men een aantal deels strijdige doelen tegelijk wenst te bereiken, zoals het stimuleren van een efficiënt gebruik van de netten, een eenvoudige structuur, een structuur die de concurrentie bevordert en die bovendien het organiseren van een beurs mogelijk maakt. Wij hebben een zonesysteem voorgesteld dat men zo eenvoudig kan uitvoeren als men wenst, bijvoorbeeld doortwee tarieven te hanteren, een voor afname van het eigen net, en een hoger tarief voor afname van een ander net. Het is maar de vraag of het zo lastig is om deze tariefstructuur te combineren met de organisatie van de beurs. De moderne informatietechnologie kent in dit opzicht weinig grenzen.

Bij een tarief dat onafhankelijk is van de transactie, zoals Damsté en Kort voorstellen, zouden vooral de producenten belast moeten worden, zodat deze een prikkel krijgen om zich dicht bij afnemers te vestigen. Producenten die veraf zitten van gebruikers moeten meer betalen en vice versa. De toezichthouder moet de tarieven voor producenten dus differentiëren. Damsté en Kort gaan, met hun uitkering aan decentrale producenten, ook die richting uit, maar in hun systeem ontbreken de prikkels voor grotere producenten.

...en bevorderen vernieuwing

Sommigen zijn van mening dat kleinschalige productie in de toekomst dominant zal worden voor de kleine afnemers. Men kan daarbij denken aan productie op het niveau van de wijken. De betrouwbaarheid en de stabiliteit van het systeem wordt dan lokaal geregeld, bijvoorbeeld via interactie tussen verschillende wijken. Deze ontwikkeling zou niet alleen positieve gevolgen hebben voor het milieu, maar ook voor de transportkosten. Een tariefstructuur behoeft dit systeem niet te bevorderen, maar mag het ook niet afremmen. Wanneer de totale kosten van de netten voortdurend worden omgeslagen over alle afnemers, zal zo'n ontwikkeling op zijn minst vertraagd worden.

Zie ook:

A.E.H. Huygen en J.J.M. Theeuwes, [Een plagstoot voor de netten](#), *ESB*, 22 januari 1999, blz. 50-52.

